

ONZE JONGENS

MAANDBLAD VAN
„VALKENHEIDE”

ONZE JONGENS

MAANDBLAD VAN „VALKENHEIDE”

OPVOEDINGSGESTICHT VANWEGE DE NED. HERV. KERK
ONDER REDACTIE VAN DEN DIRECTEUR

TELEF. INTERO. NO. 220

- MAARSBERGEN -

GIRONUMMER 51766

BESTUURSLEDEN :

Dr. H. Th. s'JACOB, Huis ter Heide, Voorzitter.	F. E. EVERWIJN LANGE, Maarn. Ds. M. VAN GRIEKEN, Rotterdam.
Jhr. Q. J. VAN SWINDEREN, Loosdrecht, 2e Voorzitter.	Ds. M. HEFTING, 's-Gravenhage. Ds. J. J. C. KARRES, Apeldoorn.
A. B. C. DUDOK DE WIT, Amsterdam, Vijendam 2, Secretaris.	Ds. J. W. A. KLINKHAMER BREDIUS, Baarn. Dr. H. SCHOKKING, 's-Gravenhage.
Jhr. F. HOOFT GRAAFLAND, Amsterdam, Heerengracht 420, Penningmeester.	Mr. IJ. A. SCHULLER TOT PEURSUM, Amsterdam.
Ds. J. W. J. ADDINK, Heeze (N.B.).	J. STUIVINGA, Zeist.
Jhr. Mr. C. DEDEL, 's-Gravenhage.	

Directeur: D. NOORDAM.

*October plenst zijn
regen neer
Bij zware, wilde
vlagen,
Zoo keert de kille
grijsheid weer,
Der donkre
najaarsdagen.*

*Het gele blad zakt van den tak.
Zijn doodstrijd is doorleden,
En 't machtig, prachtig bladerdak,
Wordt modder hier beneden.*

*Maar kerkhoflucht is duf en zwaar,
Zij doet den sterkste beven;
Dies haalt de hark de dooden weg,*

Wij kunnen verder leven.....

Kroniek.

Ja, ja, de militaire bezetting van Valkenheide duurt voort. De banden in bange uren gevlochten blijken hecht en binden steeds vaster en worden steeds nauwer toegehaald.

Weet gij hoe?

Wij vertellen het u!

In den tijd toen de mensch nog de taal der dieren verstond, reisde een Arabier op zijn kameel door de dorre vlakke der woestijn. De hitte was benauwend en toen aan den horizon donkere wolken kwamen rijzen deed de Arabier zijn rijdier knielen, steeg hij af en spande hij haastig zijn tent, want.... de Samoën, de giftige woestijnwind, kwam de zandzee beroeren en dreigde elken onbeschermden reiziger met den dood.

Samengebogen in zijn kleine tentruimte hoorde de eenzame het gieren van den wind en den hagel der zandkorrels op het tentdek. Allah mocht hem genadig wezen!

Langzaam schoof een donker, dreigend voorwerp onder de opening van het tentdek door: de neus van den kameel. Steunend blies het dier zijn zwaren adem de kleine ruimte in en smeekend was zijn vragen: „Ach, heer, laat mij toe in Uw beschutte ruimte adem te halen.”

En de reiziger bewogen met het lot van het arme dier, schoof een weinig naar den achterwand. De kameel ademde ruim en vrij.

Langzaam schoof de kameelensnuit verder de kleine ruimte binnen: „Ach, heer, laat mij mijn oogen mogen beschermen tegen het wondende zand.”

En de reiziger, bewogen, drukte zich vast in den achterwand en de oogen van zijn trouw rijdier waren binnen de tent.

Langzaam vergrootte zich het hoofd van den kameel, binnen de kleine ruimte: „Ach, heer, dat mijn ooren hier beveiligd mochten zijn tegen de vulling met snijdend zand.”

En de reiziger bewogen, poogde achterwaarts te schuiven. Het tentzeil bolde buitenwaarts....

Langzaam verhief zich de kameelenkop. Twee harde hoeven werden binnen de tentruimte gedrukt: Ach, heer, bewaar mij de beenen tegen den wondenden wind.

De reiziger, hoewel bewogen zijnde, wist de ruimte te beperkt en zijn stem verhief zich tot protest. Doch de harde hoeven drukten dóór en de zoeven klagend vragende mond opende zich tot nijdig verweer.

Sterker werd de druk op den achterwand en de bolling naar buiten nam in spanning toe.

Langzaam schoven hoofd en hoeven voorwaarts....

Weer wilde de reiziger zijn stem verheffen tegen de aanmatiging van zijn dier. Maar reeds ritste de tentwand aan de achterzijde open en hij die worstelen wilde om levensruim vond zich eensklaps buiten gesmakt in den loeienden wind en het heete zand sloeg hem de lippen mat....

Van binnen blies kameelenadem in rustige regelmaat over den in doodsnood worstelenden Arabier....

Wij wilden verhalen van de bezetting der militairen.

We verhaalden getrouw. In „De Arabier en zijn Kameel” vindt gij Valkenheide en de Militairen — nóg niet.... maar toch....

Het tentzeil bolt reeds buitenwaarts....

Het wriemelt over ons vredig Valkenheide van gesterde mannen, met „verzoeken” van velerlei aard.

„Mijnheer, we zoeken voor O en O....”

U zegt, mijnheer?....

O en O, mijnheer, dat is Ontwikkeling en Ontspanning voor de militairen. Wij zoeken naar zalen voor filmvoorstellingen en lezingen en concerten en voordrachtavonden.

We zoeken ook, mijnheer, naar lokalen en werkplaatsen waar we cursussen van allerlei aard kunnen geven en onderricht in velerlei vakken.

Maar mijnheer....

Ja, mijnheer, we moeten aan onze menschen denken in hun vrijen tijd en trachten hen aangenaam bezig te houden.

Maar, mijnheer....

Ja, ja mijnheer, niet alleen aangenaam, maar ook nuttig en daarom wilden wij Uw werkplaatsen, want dáár kunnen we onderricht geven aan zeer velen in het vak, waarin ze werkzaam waren, zoodat als de oorlog voorbij is en de menschen terugkeeren naar hun huizen, zij weer paraat zijn voor het werk dat hun wacht.

Maar mijnheer....

Een hoofdofficier vereert ons met een bezoek.

Mijnheer, we moeten vooruit zien en denken aan onze zieke militairen.

Zeker, mijnheer.

Nu hebt U hier vele verblijfzalen voor uw jongens. Deze zijn uitstekend geschikt voor verpleegruimte. Wanneer we dus veel zieken krijgen onder onze menschen, dan moet u er op rekenen...

Maar, mijnheer....

Ja, ja, mijnheer, een zieke man vraagt verzorging, dus ik hoop dat u begrijpt....

Maar, mijnheer, mijn jongens....

„Zijn uw jongens, mijnheer, maar ik moet aan mijn jongens denken.

Maar mijnheer, uw jongens zijn zeker ook onze jongens, doch ik verzoek u te bedenken dat mijn jongens ook uw jongens zijn.

Uw jongens.... máár mijnheer....

En het tentzeil bolt naar buiten....

Daarbinnen worstelt een eenzame man tegen een machtigen kolos om levensruim!....

O!

En — Oh!

* * *

Onze jongens.

Nog komen ze in dichte drommen, schutse zoekend onder beschermend dak. Het harde leven sloeg ze wond; genezing willen ze in de stilte van hei en van bosch.

„Ja, mijnheer, als ik het leven weer in moet . . . dan weet ik het niet. Hier gaat het, maar buiten Valkenheide ging het niet.”

Even ging in groote eerlijkheid het jongenshart open en beled: „daar buiten ging het niet”.

Dit is echter niet de gewone stemming van onzen jongen. En zoo het al innerlijk eens zuiver wordt aangevoeld, dan is de tong toch onwillig om het zóó te zeggen. Menigmaal wordt innerlijke angst en heftig leven van binnen juist oorzaak tot brallend beweren of blufferig betoog.

Neen, mijnheer, ik ben geen dief hoor.

Die fiets?

Wel die fiets had ik even geleend en ik wilde 'm net terugbrengen, toen de politie mij aanhield. En die geloofde mij niet. En die denken, dat ik stelen wilde. Maar niks hoor.

Neen, als ik een dief wilde wezen, dan had ik wel wat anders kunnen nemen dan een oude fiets . . .

Dat geld van me baas, mijnheer, zou ik best terugbetaald hebben, hoor. Ik had het maar even gebruikt, want we waren uitgegaan, wij jongens onder mekaar. Nou dan weet u wel, mijnheer, we hadden wat veel verteerd en ik had maar twee kwartjes zakgeld. Nou toen dacht ik . . .

Waarom sprak mijn jongen zoo? Naar zijn misdragingen had immers niemand hem hier nog gevraagd! Wat was zijn beweren anders dan stilling van het roepen daarbinnen?

Hij voelde zich vrij van schuld.

Ach, mijnheer, wist wel hoe dat ging, hè?

Vader wilde dat hij op school zou blijven en dat hij verder zou leeren. Maar hij wilde een vak leeren en niet studeeren.

Nou, toen was hij weggetrapt van de Handelsschool, hè. En toen zei vader: „dat heb je er om gedaan, maar ik zal je wel krijgen.

Nou toen moest ik een vak leeren, waar ik heelemaal geen zin in had.

En als je dan twee kwartjes zakgeld krijgt. Ik ben toch al vijftien, mijnheer.

En als je dan een meisje hebt, dan begrijpt u wel, dat je ook wel eens in een auto wil zitten en eens een tochtje doen.

Maar vader voelde dat niet, mijnheer, en dan moet je het wel zelf doen.

Er kwam iets van glorie in zijn stem bij het verhalen van zijn bravourstukjes en een tikje bewondering voor zijn daden kwam duidelijk doorstralen.

Hoe vond moeder het, dat je weg moest, Jan?

De verteller stakte even. Toen — „ja, moeder vond het beroerd. Maar daar is nou niets meer aan te doen,” verzekerde hij luchtigjes. Het oogenblik van bezinning was weer voorbij. Dat van zelfverheerlijking was weer gekomen.

Heb je nog broers, Jan?

Ja, mijnheer. Twee nog van dertien en van tien jaar.

Dus was jij de oudste?

Ja, mijnheer.

Jij hebt dus aan je broers den weg gewezen Jan. Jij als de oudste gaat natuurlijk voorop en geeft het voorbeeld. Ik denk dat zij wel trotsch zullen wezen op hun groote broer.

Hij werd stil. Eensklaps sprongen de tranen hem in de oogen en nokkend kwam het: „ik ben een schande voor heel de familie, mijnheer.”

Onze jongens.

Een leven van bravour en van bluf naar buiten; een wereld van berouwvol worstelen daar binnen.

Schijn en wezen.

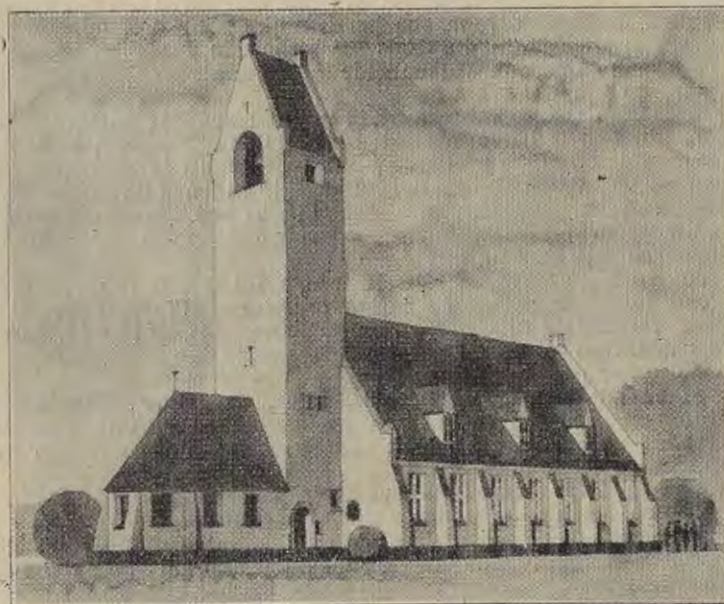
Onze jongens.

Het lijken wel héél gewone menschen te zijn.

„Valkenheide-Kerkbouw” Comité.

3de Verantwoording der ontvangen giften van

1 Juli—30 September.

Nu ik mij nederzet om mijn 3de verantwoording te doen van de giften die zijn ingekomen voor Valkenheide's Kerkbouw moet ik bekennen dat een oogenblik in mij de vraag opkwam, of ik deze in „mineur” of „majeur” zou schrijven.

In „mineur” omdat er de laatsbe dagen zoo goed als niets inkomt voor dit doel.

Dat is begrijpelijk, zult ge misschien zeggen. En inderdaad, uit menschelijk oogpunt bezien, is dat ook begrijpelijk. Want nu die vreeselijke oorlog is uitgebroken in ons werelddeel is alles onzeker geworden. Onzeker alle bezit van geld en goed en het is alleen maar: afwachten hoe het wereldgebeuren zich voltrekken zal. En in dat afwachten houdt men vast wat men heeft.

Zoo te spreken is begrijpelijk. Maar past het den christen zoo te spreken? Bedachtzaam moet elk mensch, óók den christen, zijn. Ook hij moet wel degelijk aan den „kwaden” dag denken, maar moet dit ook ten gevolge hebben, dat het geldelijk steunen van Gods werk nagenoeg geheel achterwegen blijft? En Valkenheide is toch Gods werk; het is toch, zooals wijlen onze onvergetelijke Voorzitter Dr. J. Th. de Visser meermalen zeide: „Valkenheide, een wonder Gods!”

Vergeet men niet te veel, dat alle bezit dat wij het onze noemen, verbeurde gaven van Gods liefde zijn, en dat het ons aller-eerst past Hem te geven uit — en te dienen met hetgeen Hij zelf ons geschonken heeft. En vergeten wij het ook niet, dat Hij wil en kan blijven geven, al wat tot onze nooddrift noodig is, indien wij maar onvoorwaardelijk ons aan Zijn leiding willen toevertrouwen.

Ja! Gode zij dank! dit is de eenige betrouwbare waarheid, de eenige realiteit in dit onzekere leven. God zorgt! Jezus Christus leeft. Die Hem kennen en liefhebben als hun Heer en Koning zullen nooit beschaamd uitkomen. Hij laat niet varen het werk Zijner handen. Dat geldt voor ons persoonlijk, maar niet minder ook voor alle stichtingen die Gods werk doen in Jezus' Naam.

Daaraan blijft ook Valkenheide vasthouden, en God maakt het waar op Zijn tijd.

Zal ik nu deze verantwoording in „mineur” of „majeur” schrijven? En dan is het antwoord: natuurlijk in „majeur”, want God is dezelfde en Hij weet dat wij een kerkgebouw broodnodig hebben en Hij weet ook, dat wij kinderlijk willen blijven gelooven, óók in dezen onzekeren tijd, dat Hij ons een eenvoudige kerkgebouw, waarin heel Valkenheide kan samenkomen op Zijn tijd schenken wil en kan.

Ja! in majeure willen wij schrijven, want God is reeds bezig geweest op 't onverwachtst harten te neigen; Hij heeft ons laten zien, dat als wij moedeloos dreigen te worden, Hij er is, en aan ons denkt en voor ons zorgt.

Zie maar deze verantwoording.

Allereerst de hengelijke mededeeling, dat Hare Majesteit de Koningin goedgunstig heeft willen beschikken op ons eerbiedig verzoek en ons verblijd heeft met een aanzienlijke gift voor Valkenheide's Kerkbouw.

Ook H. K. H. Prinses Juliana heeft ons met groote welwillendheid een belangrijke bijdrage doen toekomen.

Hier willen wij voor deze Koninklijke bijdragen eerbiediglijk onzen hartelijken dank uitspreken. Zij waren ons tot groote beoediging.

En nu mogen wij hierop maar dadelijk tot onze groote blijdschap en dankbaarheid laten volgen, dat wij door Gods goedheid twee d u danige giften mochten ontvangen, waardoor wij bijna op de helft zijn gekomen van hetgeen wij voor onzen kerkbouw noodig hebben, n.l. een gift van N. N. van f 1000.— en een van een anderen N. N. van f 10.000.—.

Is het niet om stil van te worden? En dat in dezen zorgvollen tijd! Voorwaar! Gods Hand was ten goede over ons.

Hartelijk dank, milde onbekende Gevers!

En nu wil ik met niet minder dankbaarheid voortgaan met de vermelding van nog vele giften, die niet minder getuigen van hartelijk medeleven.

a. Bijdragen van Kerkeraden en Gemeenten der N. H. K., Diaconieën, Kerkvoogdijen, Kerkelijke Fondsen en Vereenigingen:

Parrega c.a. f 2,50; Oosterland (Z.) f 1,—; Hindeloopen f 1,50; Wageningen f 5,—; Heino f 28,82; Workum f 5,—; Bladel (N.-Br.) f 7,—; Lunteren f 25,—; Meteren f 5,—; 's-Gravenzande f 31,95; Maasland (2de gift) f 7,50; Amersfoort, gecoll. in Kerkdienst f 10,—; Dubbeldam f 20,—; de Lier f 5,—; Wehl f 10,—; Warns (Fr.) f 5,—; Harderwijk f 5,—.

b. Bijdragen van Particulieren:

Mevr. v. K. te H. f 2,50; D's J. H. L. te 's-Gr. f 10,—; Mej. d. V. te Sch. f 1,—; B. B. te 's-Gr. f 2,—; Mej. J. B. v. J. te B.; Z. d. O. te A. f 25,—; Jonkvr. J. E. S. B. te 's-Gr. f 3,—; Mr. D. P. S. M. te E. f 3,—; Mevr. W. V. te B. f 50,—; door Ds. M. Hefting te 's-Gr. bijeenverzameld f 269,71; Mej. Dra W. S. A. v. M. te H. f 2,50; Mej. A. M. K. te 's-Gr. f 10,— en Mej. W. M. B. te 's-Gr. f 2,50; Mej. A. T. te 's-H. f 10,—; Jhr. Mr. C. D. te 's-Gr. f 100,—; door Ds. M. Hefting te 's-Gr. van N. N. f 100,—; N. N. f 25,—; A. D. f 5,—; N. S. f 2,50; J. C. V. f 10,—; W. L. N. te Sch. f 4,—; J. I. C. te L. K. f 25,—; C. D. Gzn te W. (N.-Br.) f 2,50; Dr. Th. L. W. v. R. te U. f 5,—; Jhr. E. W. v. W. te A. f 25,—; Douaire v. d. W.—L. te Z. f 100,—; Mej. A. J. M. C. R. te 's-Gr. f 25,—; R. A. Baron v. H. v. L. en v. H. te 's-Gr. f 10,—; Mevr. A. L. R.—H. te A. f 10,—; Mevr. A. S. t. H.—H. te Gr. f 10,—; L. A. I. te B. f 50,—; Dr. S. B. W. Graaf v. L. S. te 's-Gr. f 10,—; C. W. P. Baron S. d. L. W. te R. f 20,—; Mr. A. v. d. H. te R. f 10,—; Douaire E. Q. v. U.—H. G. te B. f 50,—; Douaire L. S. v. O. C.—Gravin S. te d. B. f 2,50; Ds H. J. D. te 's-Gr. f 2,50; B. H. te 's-Gr. f 10,—; Barisse v. H. v. W.—Gravin B. te D. f 25,—; door den Directeur van Valkenheide: Busie fam. H. te H. f 2,50; fam. Lat. te 's-Gr. f 5,—; Ds N. te N. f 2,50.

Ten slotte nog eenige giften door middel van den Heer Renden:

Mevr. W. B.—d. K. te U. f 50,—; Douaire v. d. W.—L. te Z. f 100,—; Douaire v. V. te A. f 25,—; Douaire d. B.—v. H. d. W. te D. f 100,—; Mr. H. L. te W. f 25,—; Dames H. te H. f 7,50; Douaire Mr. W. H. v. L. te A. f 25,—; Jhr. Mr. H. C. v. d. W. te 's-Gr. f 25,—; Mevr. de Wedde A. J. v. d. H. te U. f 5,—; Jonkvr. A. E. v. S. te 's-Gr. f 100,—; Mei. C. J. d. M. O. te H. f 100,—; F. L. te Z. f 10,—; H. Th. v. D. te O. f 5,—; Mei. H. E. D. te O. f 100,—; H. D. te N. f 10,—; Jonkvr. H. M. te 's-Gr. f 500,—.

Met hartelijken grooten dank aan allen die ons hielpen, en met een dringende bede tot alle vrienden van Valkenheide, die nog niets van zich lieten hooren teekent

de secretaris-penningmeester van het „Valkenheide-Kerkbouw” Comité:

J. W. A. KLINKHAMER BREDIUS.

Baarn, 30 September 1939.

Statistiek der verpleegden.
Toestand op 30 September 1939.

Verpleegd in de Stichting:		
Regeeringsjongens	171	
Pupillen van „Valkenheide”	4	
Van andere Vereenigingen	17	
Kinderrechterjongens	31	
Voor particuliere rekening	1	224
Elders geplaatst onder ons toezicht:		
Regeeringsjongens	83	
Pupillen van „Valkenheide”	3	86
Overige ingeschrevenen:		
Meerderjarig geworden	1063	
Teruggegeven aan Ouders, Voogden of Regeering	46	
Overleden	12	1121
Totaal opgenomen sedert de opening van „Valkenheide” op 4 October 1912		1431

Giftenlijst.

In hartelijken dank ontvangen gedurende de maand SEPTEMBER 1939:

Door de Administratie op giro: 51766:

Opbrengst verkoop Weldadigheidspostzegels-aandeel 1938/39 f 772,90;

van Nederlandsche Hervormde Gemeenten: Charlois f10,—; Velsen f10,—; Losser f2,50; Oisterwijk f2,50; Amersfoort f91,87; Minnertsgea f5,—; Scharnegoutum f10,—; Hoogland f11,50; Oosterbierum f10,—; Medemblik f5,—; Hoek (Zld.) f20,—; Oegstgeest f10,—;

Busjes-Comité te Soestdijk (H. M. K.) f2,86 (E. v. d. B.) f2,60 (J. v. d. B.).

door bemiddeling van den Heer A. C. Nicolai, Veldheimlaan 47 te Zeist:

van Particulieren: J. J. K. te D. f0,25; Fam. G. v. d. Z. te R. f5,—;

van Comité's: Scheveningen (Juli) f23,—; Warnsveld f8,—; Goor (Juni-Juli-Aug.-Sept.) f43,05; Enschede f59,67.

Vriendelijk wordt verzocht adresveranderingen, benevens eventuele onjuistheden in de bestaande adresseeringen, steeds op te geven aan de:

Administratie „Valkenheide” te Maarsbergen (Utr.).

Voor hen, die ons bij uiterste wilsbeschikking willen gedenken, diene dat de wettig geldende titel is:

Stichting „Opvoedingsgesticht vanwege de Ned. Herv. Kerk,”
 gevestigd te 's-Gravenhage.